

REPUBLIKA SRPSKA  
**Agencija za osiguranje Republike Srpske**  
**Banja Luka**  
Bana Milosavljevića 8/II  
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba  
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920



REPUBLIC OF SRPSKA  
**The Insurance Agency of Republic of Srpska**  
**Banja Luka**  
St. Bana Milosavljevića 8/II  
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba  
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

---

**IZVJEŠTAJ**  
**o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj**  
**za period od 01.01.2017. do 30.06.2017. godine**

Broj: UO –16/17

Datum: 14.09.2017. godine

*Banja Luka, septembar 2017. godine*

## SADRŽAJ

<b>UVODNA RIJEČ</b> .....	<b>4</b>
<b>1. STRUKTURA SEKTORA</b> .....	<b>5</b>
1.1. Društva za osiguranje.....	5
1.1.1. Struktura vlasništva .....	5
1.1.2. Ljudski resursi .....	6
1.2. Posrednici u osiguranju .....	6
1.3. Zaštitni fond Republike Srpske.....	7
1.4. Ovlašćeni aktuari.....	8
1.5. Ombudsman u osiguranju.....	8
<b>2. TRŽIŠTE OSIGURANJA</b> .....	<b>9</b>
2.1. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske.....	9
2.2. Tržišna struktura i koncentracija.....	9
2.3. Obračunata premija po društvima za osiguranje.....	11
2.4. Struktura portfelja.....	13
<b>3. BILANSNA STRUKTURA</b> .....	<b>16</b>
3.1. Bilans stanja .....	16
3.2. Bilans uspjeha .....	20
<b>4. FINANSIJSKI I TEHNIČKI POKAZATELJI STANJA U SEKTORU</b> .....	<b>23</b>
4.1. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive .....	23
4.1.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve .....	23
4.1.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za neživotno osiguranje.....	23
4.1.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za životno osiguranje .....	25
4.2. Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranje .....	27
4.2.1. Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja .....	28
4.3. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio .....	29
4.4. Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava .....	30
4.5. Ostali pokazatelji poslovanja .....	30
<b>Tabele</b>	
Tabela 1: Društva za osiguranje iz Republike Srpske .....	5
Tabela 2: Vlasnička struktura u društvima za osiguranje .....	5
Tabela 3: Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje .....	6
Tabela 4: Odštetni zahtjevi Zaštitnog fonda .....	7
Tabela 5: Premija osiguranja obračunata na tržištu Republike Srpske.....	9
Tabela 6: Učešće društava za osiguranje i filijala iz FBiH na tržištu Republike Srpske .....	9
Tabela 7: Učešće društava iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske prema peer grupama .....	10
Tabela 8: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje.....	11
Tabela 9: Obračunata premija društava za osiguranje iz RS ostvarena u FBiH .....	12
Tabela 10: Obračunata premija po filijalama društava iz FBiH.....	13
Tabela 11: Obračunata premija prema vrstama osiguranja .....	14
Tabela 12: Udio obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji .....	15

Tabela 13: Aktiva- ukupno za sva društva za osiguranje .....	16
Tabela 14: Pasiva ukupno za sva društva za osiguranje.....	18
Tabela 15: Bilans uspjeha ukupno za sva društva za osiguranje .....	20
Tabela 16: Iznos isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja .....	27
Tabela 17:Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja .....	28
Tabela 18: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila na 30.06.2017. godine .....	28
Tabela 19: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio neživotnih osiguranja .....	29
Tabela 20: Pokazatelji rentabilnosti.....	30
Tabela 21: Ostali pokazatelji poslovanja društava za osiguranje .....	30

### **Grafikoni**

Grafikon 1: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje (životna i neživotna osiguranja).....	12
Grafikon 2: Obračunata premija životnih i neživotnih osiguranja .....	14
Grafikon 3: Obračunata premija prema vrstama osiguranja .....	15
Grafikon 4: Struktura poslovne aktive društava za osiguranje .....	17
Grafikon 5: Struktura poslovne pasive društava za osiguranje .....	19
Grafikon 6: Obračunate tehničke rezerve na nivou sektora .....	23
Grafikon 7: Obračunate tehničke rezerve društava za neživotno osiguranje .....	24
Grafikon 8: Pregled obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja po društvima .....	24
Grafikon 9: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.....	25
Grafikon 10: Obračunate tehničke rezerve životnog osiguranja .....	26
Grafikon 11: Pregled obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja po društvima .....	26
Grafikon 12: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.....	27

## UVODNA RIJEČ

Izveštaj o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj, za period 01.01. do 30.06.2017. godine, pripremljen je u skladu sa članom 9. Zakona o društvima za osiguranje, a na osnovu analiza finansijskih, aktuarskih i drugih izvještaja, koje društva za osiguranje i Zaštitni fond Republike Srpske, u skladu sa propisima, dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija).

U izvještajnom periodu, u Republici Srpskoj poslovalo je 14 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i 11 filijala društava za osiguranje iz FBiH. Tržišna struktura i Herfindahl Hirschman–ov indeks ukazuju da je na tržištu osiguranja Republike Srpske prisutna prilično jaka konkurencija.

Ukupno obračunata premija osiguranja na tržištu Republike Srpske iznosila je 104,8 miliona KM i veća je za 8,1%, u odnosu na isti period prethodne godine. Iako je na tržištu osiguranja Republike Srpske nastavljen trend rasta premije životnog osiguranja, ova premija još nije dostigla nivo uporedivih tržišta osiguranja zemalja regiona.

Društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj obračunala su premiju u iznosu od 103,5 miliona KM, uključujući i premiju obračunatu na tržištu FBiH, a što predstavlja rast od 12,7%. Premija osiguranja od autoodgovornosti i dalje dominira u strukturi portfelja društava za osiguranje iz Republike Srpske.

Neto rezultat perioda, na nivou sektora, je dobitak u iznosu od 13,9 miliona KM, koji je rezultirao stopom povrata na kapital od 10,6%. Bilansna suma je iznosila 426 miliona KM i veća je za 4,9%, a ukupan bilansni kapital je iznosio 130,5 miliona KM. Obračunate tehničke rezerve su veće za 14%, u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupno isplaćeni odštetni zahtjevi i naknade u neživotnim osiguranjima društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj iznosili su 24,9 miliona KM, što je manje za 5%, u odnosu na isti period prethodne godine. Naknade po osnovu životnog osiguranja povećane su za 6,3% i iznosile su 3,8 miliona KM, a što je u skladu sa sazrijevanjem portfelja.

U izvještajnom periodu nije bilo značajnijih promjena pokazatelja efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za neživotna i životna osiguranja. Takođe, nije bilo značajnih oscilacija kod racia šteta i racia troškova. Kombinovani racio je ispod 100, što znači da je premija bila dovoljna za pokriće obaveza iz ugovora o osiguranju i troškova sprovođenja osiguranja.

Kod svih društava za osiguranje obezbijeđena je usklađenost sa propisanim zahtjevima za pokriće tehničkih rezervi. Na nivou sektora osiguranja povećan je racio solventnosti, kao i premija, prihod i ukupna dobit po zaposlenom.

Na osnovu podataka i pokazatelja iz ovog izvještaja može se zaključiti da je sektor osiguranja, u prvom polugodištu 2017. godine, bio stabilan, efikasan i profitabilan, ali i da postoji potencijal za dalji rast tržišta/premije osiguranja.

Direktor

Slaven Dujaković

## 1. STRUKTURA SEKTORA

### 1.1. Društva za osiguranje

Na tržištu osiguranja, u prvoj polovini 2017. godine, poslovalo je 14 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, koja su prema djelatnosti osiguranja, sjedištu i stanju većinskog vlasništva, predstavljena u narednoj tabeli:

Tabela 1: Društva za osiguranje iz Republike Srpske

R.B.	Naziv društva za osiguranje	Sjedište	Većinsko vlasništvo
<b>NEŽIVOTNA OSIGURANJA</b>			
1.	Atos osiguranje A.D.	Bijeljina	domaće
2.	D.D. Brčko gas osiguranje	Brčko	domaće
3.	Drina osiguranje A.D.	Milići	domaće
4.	Euros osiguranje A.D.	Banja Luka	domaće
5.	Krajina osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
6.	Mikrofin osiguranje A.D.	Banja Luka	domaće
7.	Nešković osiguranje A.D.	Bijeljina	domaće
8.	Osiguranje Aura A.D.	Banja Luka	domaće
9.	Osiguranje Garant D.D.	Brčko	domaće
10.	"SAS-SuperP OSIGURANJE" A.D.	Bijeljina	domaće
11.	Triglav osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
<b>ŽIVOTNA I NEŽIVOTNA OSIGURANJA (KOMPOZITNA DRUŠTVA)</b>			
12.	Grawe osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
13.	Dunav osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
14.	Wiener osiguranje A.D.	Banja Luka	strano

Izvor: Centralni registar HOV

Od 14 društava za osiguranje iz Republike Srpske, 11 je obavljalo djelatnost neživotnog osiguranja, a 3 društva za osiguranje su obavljala djelatnost neživotnog i životnog osiguranja.

Sa stanjem na dan 30.06.2017. godine, na tržištu osiguranja Republike Srpske poslovalo je i 11 filijala društava za osiguranje iz FBiH, a 7 društava iz Republike Srpske ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja putem filijale u FBiH.

#### 1.1.1. Struktura vlasništva

Prema strukturi vlasništva nad osnovnim kapitalom, u prvoj polovini 2017. godine, 9 društava za osiguranje je bilo u većinskom domaćem vlasništvu, dok je 5 društava za osiguranje bilo u većinskom stranom vlasništvu.

Tabela 2: Vlasnička struktura u društvima za osiguranje

R.B.	Vlasništvo	Broj društava za osiguranje	Učešće u ukupnom kapitalu	Učešće u ukupnoj aktivni	Učešće u bruto fakturisanom premiji
1.	Većinsko domaćo vlasništvo	9	52,5%	42,8%	57,5%
2.	Većinsko strano vlasništvo	5	47,5%	57,2%	42,5%
	<b>UKUPNO</b>	<b>14</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske i Centralni registar HOV

Udio stranog kapitala u ukupnom kapitalu svih društava za osiguranje iznosio je 47,5%. Na društva za osiguranje sa većinskim stranim kapitalom odnosi se 57,2% ukupne aktive i 42,5% bruto fakturisane premije.

Prema Izvještaju Centralnog registra hartija od vrijednosti - knjizi akcionara, državni kapital je evidentiran u Krajina osiguranju a.d. Banja Luka u procentu od 34,9% i Osiguranju Aura a.d. Banja Luka u procentu od 38,0%.

### 1.1.2. Ljudski resursi

Na dan 30.06.2017. godine, u sektoru osiguranja bilo je zaposleno ukupno 1.691 radnik, od kojih u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj 1.458 radnika, u filijalama društava za osiguranje iz FBiH 226 radnika i u Zaštitnom fondu Republike Srpske 7 radnika. U sektoru osiguranja rade i posrednici u osiguranju.

Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje iz Republike Srpske, predstavljeni su u narednoj tabeli.

Tabela 3: Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje

KVALIFIKACIJA	Stanje na dan 30.06.2015.		Stanje na dan 30.06.2016.		Stanje na dan 30.06.2017.		INDEKS 2017/16
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	
NK	4	0,3	8	0,5	8	0,5	100,0
PK	1	0,1	1	0,1	2	0,1	200,0
NS				0,0	1	0,1	
KV	67	5,3	90	5,9	65	4,5	72,2
SSS	675	53,5	788	51,4	746	51,2	94,7
VKV	5	0,4	6	0,4	8	0,5	133,3
VŠS	81	6,4	89	5,8	83	5,7	93,3
VSS	403	31,9	522	34,1	515	35,3	98,7
MR	24	1,9	26	1,7	29	2,0	111,5
DR	2	0,2	2	0,1	1	0,1	50,0
U K U P N O	1.262	100,0	1.532	100,0	1.458	100,0	95,2

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

U izvještajnom periodu, kod društava za osiguranje iz Republike Srpske zabilježeno je smanjenje broja zaposlenih za 4,8%.

### 1.2. Posrednici u osiguranju

U Registar posrednika u osiguranju kod Agencije, zaključno sa 30.06.2017. godine, upisano je:

- 170 zastupnika - fizička lica, od čega ih je 32 registrovalo preduzetničke radnje za zastupanje u osiguranju,
- 12 društava za zastupanje iz Republike Srpske (uključujući Pošte Srpske i mikrokreditno društvo) i 5 filijala društava za zastupanje iz FBiH,
- 131 brokera u osiguranju – fizička lica,
- 6 brokerskih društava iz Republike Srpske i 3 filijale brokerskog društva iz FBiH.

Na internet stranici Agencije ([www.azors.rs.ba](http://www.azors.rs.ba)) dostupan je aktuelni izvod iz registra posrednika u osiguranju.

U izvještajnom periodu, Agencija je organizovala edukaciju i održala ispitni rok za polaganje stručnog ispita za provjeru stručnog znanja potrebnog za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju. Stručni ispit je položilo 42 kandidata.

### 1.3. Zaštitni fond Republike Srpske

Zaštitni fond Republike Srpske (u daljem tekstu: Zaštitni fond) osnovan je Zakonom o obaveznom osiguranju za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti – Prečišćen tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/09) kao posebno pravno lice. Nadležnost Zaštitnog fonda propisana je Zakonom o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 82/15). Zaštitni fond dužan je da izvršava obavezu naknade štete nastale na teritoriji Republike Srpske trećem oštećenom licu, ako ih prouzrokuje nepoznato vozilo ili vozilo čiji vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju od autoodgovornosti. Pored toga, Zaštitni fond je dužan da izvršava i obavezu isplate naknade oštećenim licima u slučaju da nije zaključen ugovor o obaveznom osiguranju putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja, te šteta iz osnova autoodgovornosti i osiguranja putnika u javnom prevozu koje nisu mogle biti nadoknađene iz stečajne ili likvidacione mase društva za osiguranje.

Sva društva za osiguranje koja u Republici Srpskoj obavljaju poslove osiguranja od autoodgovornosti i osiguranja putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja, osim putnika u vazdušnom saobraćaju, obavezno su članovi Zaštitnog fonda i plaćaju doprinos Zaštitnom fondu, srazmjerno obračunatoj premiji osiguranja od autoodgovornosti i osiguranja putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja u Republici Srpskoj.

Ukupno ostvareni prihodi Zaštitnog fonda, u prvoj polovini 2017. godine, su iznosili 1.840.581 KM i povećani su za 11,3%, u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupni rashodi iznosili 1.575.407 KM i veći su za 34,1% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Porast ukupnih rashoda uglavnom je uslovljen porastom rashoda rezerviranih šteta i ispravke potraživanja. Zaštitni fond je u prvoj polovini 2017. godine ostvario višak prihoda nad rashodima u iznosu od 265.174 KM.

U narednoj tabeli dat je pregled rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva, a koji se odnose na štete na licima ili imovini u saobraćajnim nezgodama, iz nadležnosti Zaštitnog fonda.

Tabela 4: Odštetni zahtjevi Zaštitnog fonda

R.B.	Odštetni zahtjevi	30.06.2016.	30.06.2017.	Indeks 2017/2016
1.	Prijavljeni zahtjevi u tekućem periodu i reaktivirani	233	219	94,0
2.	Broj prenesenih iz prethodnog perioda	166	176	106,0
3.	Ukupan broj zahtjeva (1+2)	399	395	99,0
4.	Broj odbijenih zahtjeva	43	54	125,6
5.	Broj obrađenih zahtjeva bez odbijenih	199	176	88,4
6.	Broj isplaćenih zahtjeva	199	176	88,4
7.	Iznos isplaćenih zahtjeva (KM)	704.418	551.830	78,3

Izvor: Izveštaj Zaštitnog fonda Republike Srpske

U odnosu na isti period prethodne godine, ukupan broj odštetnih zahtjeva je neznatno smanjen. Svi obrađeni odštetni zahtjevi su isplaćeni. Iznos isplaćenih odštetnih zahtjeva je manji za 21,7%, u odnosu na isti period prethodne godine. Prosječna vrijednost isplaćenog odštetnog zahtjeva iznosila je 3.135 KM i manja je za 11,4% u odnosu na isti period 2016. godine.

### ***1.4. Ovlašćeni aktuari***

U skladu sa međunarodnim standardima za funkcionisanje sektora osiguranja od posebne važnosti je obezbjeđenje adekvatnog broja profesionalno osposobljenih aktuara. Na dan 30.06.2017. godine, u Registar ovlašćenih aktuara kod Agencije bilo je upisano 36 lica. Na internet stranici Agencije dostupan je aktuelni izvod iz registara ovlašćenih aktuara.

### ***1.5. Ombudsman u osiguranju***

Agencija se zaštitom potrošača bavila neposredno i preko Ombudsmana u osiguranju. U izvještajnom periodu Ombudsman/Odjeljenje za zaštitu i edukaciju potrošača zaprimilo je 39 predmeta, uglavnom prigovora i pritužbi osiguranika, korisnika naknada iz osiguranja, odnosno trećih oštećenih lica, pri čemu su, kao i u prethodnom periodu, dominirali prigovori na postupke u isplati naknade štete iz osnova osiguranja od autoodgovornosti. Detaljniji podaci o aktivnostima u ovom segmentu rada Agencije dati su u Izvještaju o radu Agencije za osiguranje Republike Srpske za period 01.01. do 30.06.2017. godine.



## 2. TRŽIŠTE OSIGURANJA

### 2.1. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske

U narednoj tabeli daje se pregled ukupno obračunate premije na tržištu osiguranja Republike Srpske.

Tabela 5: Premija osiguranja obračunata na tržištu Republike Srpske

(u KM)

R.B.	Subjekti na tržištu Republike Srpske	Obračunata premija na tržištu Republike Srpske						Indeks 2017/16
		I-VI 2015.		I-VI 2016.		I-VI 2017.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
1.	<b>DRUŠTVA IZ RS</b>	<b>69.394.194</b>	<b>78,2</b>	<b>75.520.342</b>	<b>77,9</b>	<b>83.478.957</b>	<b>79,6</b>	<b>110,5</b>
1.1	Neživotna osiguranja	61.606.671	69,5	67.373.218	69,5	73.727.361	70,3	109,4
1.2	Životna osiguranja	7.787.524	8,8	8.147.124	8,4	9.751.596	9,3	119,7
2.	<b>FILIJALE DRUŠTAVA IZ FBiH</b>	<b>19.299.768</b>	<b>21,8</b>	<b>21.448.274</b>	<b>22,1</b>	<b>21.332.101</b>	<b>20,4</b>	<b>99,5</b>
2.1	Neživotna osiguranja	13.004.739	14,7	14.561.865	15,0	14.402.975	13,7	98,9
2.2	Životna osiguranja	6.295.030	7,1	6.886.409	7,1	6.929.126	6,6	100,6
<b>UKUPNO</b>		<b>88.693.962</b>	<b>100,0</b>	<b>96.968.616</b>	<b>100,0</b>	<b>104.811.058</b>	<b>100,0</b>	<b>108,1</b>

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH

Ukupno obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske<sup>1</sup>, u periodu 01.01. do 30.06.2017. godine, iznosila je 104.811.058 KM. U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija je veća za 7.842.442 KM ili 8,1%. Premija neživotnog osiguranja je u prosjeku porasla za 7,6%, a životnog osiguranja za 11%.

### 2.2. Tržišna struktura i koncentracija

U narednoj tabeli prikazano je učešće društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala društava za osiguranje iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske.

Tabela 6: Učešće društava za osiguranje i filijala iz FBiH na tržištu Republike Srpske

R.B.	Učešće društava za osiguranje iz RS i filijala iz FBiH u ukupnoj premiji na tržištu Republike Srpske			
	Društvo za osiguranje iz RS / Filijale društava iz FBiH	30.06.2015.	30.06.2016.	30.06.2017.
1.	Atos osiguranje A.D.	5,1%	5,1%	7,7%
2.	D.D. Brčko gas osiguranje	5,9%	5,3%	5,3%
3.	Grawe osiguranje A.D.	7,6%	7,3%	7,4%
4.	Drina osiguranje A.D.	10,3%	10,9%	10,6%
5.	Euros osiguranje A.D.		2,2%	3,7%
6.	Wiener osiguranje A.D.	10,7%	9,2%	9,3%
7.	Dunav osiguranje A.D.	8,9%	9,2%	8,9%
8.	Krajina osiguranje A.D.	5,6%	3,7%	0,6%
9.	Mikrofin osiguranje A.D.	3,2%	3,4%	3,1%

<sup>1</sup> Ukupno obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske je obračunata na način da je ukupna premija koja su ostvarila društva za osiguranje iz Republike Srpske umanjena za premiju koju su ta društva ostvarila u FBiH i uvećana za premiju koju su društva za osiguranje iz FBiH ostvarila u Republici Srpskoj.

R.B.	Učešće društava za osiguranje iz RS i filijala iz FBiH u ukupnoj premiji na tržištu Republike Srpske			
	Društvo za osiguranje iz RS / Filijale društava iz FBiH	30.06.2015.	30.06.2016.	30.06.2017.
10.	Nešković osiguranje A.D.	8,2%	8,0%	8,0%
11.	Osiguranje Aura A.D.	4,0%	4,4%	4,6%
12.	Osiguranje Garant A.D.	3,0%	3,9%	3,7%
13.	SAS-SuperP osiguranje A.D.			1,4%
14.	Triglav osiguranje A.D.	5,7%	5,4%	5,2%
15.	Asa osiguranje d.d.	1,1%	1,7%	2,0%
16.	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	0,9%	1,2%	0,7%
17.	Camelija osiguranje d.d.	0,3%	0,4%	0,3%
18.	Croatia osiguranje d.d.	0,5%	1,2%	0,8%
19.	Euroherc osiguranje d.d.	4,0%	3,0%	3,1%
20.	SARAJEVO osiguranje	2,0%	2,0%	2,2%
21.	Merkur BH osiguranje	4,4%	3,7%	3,6%
22.	Osiguranje "VGT" d.d.	0,4%	0,4%	0,3%
23.	UNIQA osiguranje d.d.	5,3%	6,0%	4,8%
24.	Zovko osiguranje d.d.	2,8%	2,4%	2,3%
25.	Triglav osiguranje d.d.	0,1%	0,2%	0,4%
	UKUPNO	100,0%	100,0%	100,0%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH

U sljedećem pregledu dat je stepen koncentracije tržišta osiguranja u Republici Srpskoj po peer grupama, iz kojeg se vidi da nije bilo značajnih promjena broja društava za osiguranje po peer grupama, u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela 7: Učešće društava iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske prema peer grupama

Učešće	Učešće društava iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske prema peer grupama					
	30.06.2015.		30.06.2016.		30.06.2017.	
	Ukupno učešće	Broj društava za osiguranje i filijala društava iz FBiH	Ukupno učešće	Broj društava za osiguranje i filijala društava iz FBiH	Ukupno učešće	Broj društava za osiguranje i filijala društava iz FBiH
do 5%	26,6%	13	33,7%	15	37,6%	17
5-10%	52,3%	8	55,5%	8	51,8%	7
10-15%	21,1%	2	10,9%	1	10,6%	1
preko 15%	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala društava iz FBiH

Herfindahl Hirschman–ov indeks predstavlja, takođe, mjeru koncentracije tržišta i izračunava se kao zbir kvadrata pojedinačnog učešća svakog društva za osiguranje u odnosu na ostvarenu premiju. Ovaj indeks uzima u obzir relativnu veličinu i raspodjelu društava na tržištu, te ukoliko je tržište monopolističko postoji i veća tržišna koncentracija, i naravno manja konkurencija. Indeks se povećava ukoliko se smanjuje broj društava učesnika na tržištu, a u isto vrijeme razlika u veličini među njima je sve veća. Ukoliko bi postojalo samo jedno društvo koje se bavi osiguranjem, indeks bi iznosio 10.000 (učešće na tržištu 100%, odnosno indeks je  $100 \cdot 100 = 10.000$ ). U suprotnom slučaju, ukoliko bi bilo mnogo društava sa srazmjerno niskim

učešćem, oko 0%, indeks bi bio blizu 0, što bi ukazivalo da na tržištu postoji savršena konkurencija. Ako je Herfindahl Hirschman-ov indeks između 1.000 i 1.800 smatra se da na tržištu postoji umjerena koncentracija. Herfindahl Hirschman-ov indeks je, u prvoj polovini 2017. godine, iznosio 633 poena, te se može zaključiti da je na tržištu osiguranja Republike Srpske prisutna prilično jaka konkurencija.

### 2.3. Obračunata premija po društvima za osiguranje

Ukupno obračunata premija, u periodu 01.01. do 30.06.2017. godine, koja su ostvarila društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, uključujući i premiju koju su ova društva za osiguranje ostvarila na tržištu osiguranja FBiH, iznosila je 103.528.366 KM (od čega 83.478.957 KM u Republici Srpskoj, a 20.049.409 KM u FBiH). U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija je veća za 11.638.474 KM ili 12,7%.

Tabela 8: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje

(u KM)

R.B.	NAZIV DRUŠTVA	Ukupno obračunata premija						INDEKS 2017/ 2016
		I-VI 2015.		I-VI 2016.		I-VI 2017.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
<b>NEŽIVOTNA OSIGURANJA</b>								
1.	Atos osiguranje A.D.	4.696.845	5,4	5.185.677	5,6	9.204.154	8,9	177,5
2.	D.D. Brčko-gas osiguranje	7.401.641	8,6	7.625.078	8,3	8.169.246	7,9	107,1
3.	Grawe osiguranje A.D.	9.373	0,0	5.985	0,0	3.852	0,0	64,4
4.	Drina osiguranje A.D.	11.217.893	13,0	12.951.072	14,1	13.145.539	12,7	101,5
5.	Dunav osiguranje A.D.	8.336.619	9,7	10.279.514	11,2	11.468.582	11,1	111,6
6.	Wiener osiguranje A.D.	18.954.365	22,0	14.136.511	15,4	15.183.421	14,7	107,4
7.	Krajina osiguranje A.D.	4.998.545	5,8	3.569.744	3,9	649.064	0,6	18,2
8.	Mikrofin osiguranje A.D.	3.460.958	4,0	4.294.680	4,7	4.361.939	4,2	101,6
9.	Nešković osiguranje A.D.	7.275.525	8,4	7.748.849	8,4	8.402.020	8,1	108,4
10.	Osiguranje Aura A.D.	4.098.778	4,8	5.930.787	6,5	6.939.798	6,7	117,0
11.	Triglav osiguranje A.D.	5.090.303	5,9	5.231.225	5,7	5.419.844	5,2	103,6
12.	Osiguranje Garant D.D.	2.627.176	3,0	3.818.888	4,2	3.892.690	3,8	101,9
13.	Euros osiguranje A.D.		0,0	2.106.016	2,3	3.916.396	3,8	186,0
14.	SAS-SuperP osiguranje A.D.		0,0		0,0	1.502.596	1,5	
	<b>UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>78.168.021</b>	<b>90,7</b>	<b>82.884.025</b>	<b>90,2</b>	<b>92.259.140</b>	<b>89,1</b>	<b>111,3</b>
<b>ŽIVOTNA OSIGURANJA</b>								
1.	Grawe osiguranje A.D.	6.714.130	7,8	7.064.547	7,7	7.706.663	7,4	109,1
2.	Dunav osiguranje A.D.	369.303	0,4	354.602	0,4	355.050	0,3	100,1
3.	Wiener osiguranje A.D.	964.242	1,1	1.586.718	1,7	3.207.513	3,1	202,1
	<b>UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>8.047.674</b>	<b>9,3</b>	<b>9.005.867</b>	<b>9,8</b>	<b>11.269.225</b>	<b>10,9</b>	<b>125,1</b>
	<b>UKUPNO:</b>	<b>86.215.695</b>	<b>100,0</b>	<b>91.889.892</b>	<b>100,0</b>	<b>103.528.366</b>	<b>100,0</b>	<b>112,7</b>

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

U narednoj tabeli dat je pregled obračunate premije društava za osiguranje iz Republike Srpske ostvarene u FBiH:

Tabela 9: Obračunata premija društava za osiguranje iz RS ostvarena u FBIH

(u KM)

R.B.	NAZIV DRUŠTVA	Obračunata premija						INDEKS 2017/16
		I-VI 2015.		I-VI 2016.		I-VI 2017.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
<b>NEŽIVOTNA OSIGURANJA</b>								
1.	Atos osiguranje A.D.	201.856	1,2	231.028	1,4	1.103.913	5,5	477,8
2.	D.D. Brčko-gas osiguranje	2.165.052	12,9	2.490.934	15,2	2.607.793	13,0	104,7
3.	Drina osiguranje A.D.	2.059.076	12,2	2.418.699	14,8	2.037.182	10,2	84,2
4.	Dunav osiguranje A.D.	826.900	4,9	1.698.002	10,4	2.520.178	12,6	148,4
5.	Wiener osiguranje A.D.	10.129.010	60,2	5.969.090	36,5	7.080.727	35,3	118,6
6.	Mikrofin osiguranje A.D.	609.580	3,6	1.001.994	6,1	1.113.328	5,6	111,1
7.	Osiguranje Aura A.D.	569.876	3,4	1.701.059	10,4	2.068.658	10,3	121,6
	<b>UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>16.561.350</b>	<b>98,5</b>	<b>15.510.806</b>	<b>94,8</b>	<b>18.531.780</b>	<b>92,4</b>	<b>119,5</b>
<b>ŽIVOTNA OSIGURANJA</b>								
1.	Dunav osiguranje A.D.							
2.	Wiener osiguranje A.D.	260.151	1,5	858.743	5,2	1.517.629	7,6	176,7
	<b>UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>260.151</b>	<b>1,5</b>	<b>858.743</b>	<b>5,2</b>	<b>1.517.629</b>	<b>7,6</b>	<b>176,7</b>
	<b>UKUPNO:</b>	<b>16.821.501</b>	<b>100,0</b>	<b>16.369.550</b>	<b>100,0</b>	<b>20.049.409</b>	<b>100,0</b>	<b>122,5</b>

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Sedam društava za osiguranje iz Republike Srpske ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja putem filijale u FBIH. Ova društva za osiguranje, putem filijala u FBIH, ostvarila su premiju u iznosu od 20.049.409 KM, koja je veća za 22,5% u odnosu na isti period prethodne godine, a učestvuje u ukupnoj premiji društava iz Republike Srpske sa 19,4%. U strukturi ove premije dominira premija neživotnih osiguranja sa 92,4%.

Grafikon 1: Ukupno obračunata premija po društvima za osiguranje (životna i neživotna osiguranja)



Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

U izvještajnom periodu, kod neživotnih osiguranja, dva društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj imala su manju premiju, u odnosu na isti period prethodne godine, od kojih kod jednog društva za osiguranje iznos smanjenja nije nominalno značajan. Kod drugog društva za osiguranje, pad aktivnosti je posljedica upravljačkih i organizacionih problema nastalih nakon promjene vlasničke strukture. Kod životnih osiguranja sva društva za osiguranje su zabilježila porast premije, u odnosu na isti period prethodne godine.

U ukupno obračunatoj premiji, na tržištu osiguranja Republike Srpske, filijale društava za osiguranje iz FBiH učestvuju sa 20,4% , odnosno u iznosu od 21.332.101 KM.

U narednoj tabeli se daje pregled obračunate premije filijala društava iz FBiH na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj.

Tabela 10: Obračunata premija po filijalama društava iz FBiH

(u KM)

R.B.	FILIJALE DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE IZ FBiH KOJE POSLUJU U REPUBLICI SRPSKOJ	Obračunata premija						Indeks 2017/16
		I-VI 2015.		I-VI 2016.		I-VI 2017.		
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
<b>NEŽIVOTNA OSIGURANJA</b>								
1.	Asa osiguranje d.d.	1.012.564	5,2	1.613.475	7,5	2.089.619	9,8	129,5
2.	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	785.105	4,1	1.101.416	5,1	609.354	2,9	55,3
3.	Camelija osiguranje d.d.	299.743	1,6	348.804	1,6	341.984	1,6	98,0
4.	Croatia osiguranje d.d.	376.964	2,0	1.059.174	4,9	739.442	3,5	69,8
5.	Euroherc osiguranje d.d.	3.529.890	18,3	2.883.773	13,4	3.255.831	15,3	112,9
6.	Merkur BH osiguranje d.d.	86.687	0,4	112.648	0,5	108.768	0,5	96,6
7.	Sarajevo osiguranje d.d.	1.803.117	9,3	1.969.621	9,2	2.301.399	10,8	116,8
8.	Uniqa osiguranje d.d.	2.353.049	12,2	2.797.674	13,0	2.198.748	10,3	78,6
9.	VGT osiguranje d.d.	313.556	1,6	392.448	1,8	339.686	1,6	86,6
10.	Zovko osiguranje d.d.	2.444.065	12,7	2.282.833	10,6	2.418.143	11,3	105,9
	<b>UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>13.004.739</b>	<b>67,4</b>	<b>14.561.865</b>	<b>67,9</b>	<b>14.402.975</b>	<b>67,5</b>	<b>98,9</b>
<b>ŽIVOTNA OSIGURANJA</b>								
1.	Bosna-Sunce osiguranje d.d.			65.313	0,3	78.117	0,4	119,6
2.	Croatia osiguranje d.d.	37.432	0,2	64.417	0,3	54.177	0,3	84,1
3.	Merkur BH osiguranje	3.826.463	19,8	3.499.757	16,3	3.634.530	17,0	103,9
4.	Uniqa osiguranje d.d.	2.354.194	12,2	3.027.719	14,1	2.786.040	13,1	92,0
5.	Triglav osiguranje d.d.	76.941	0,4	229.204	1,1	376.262	1,8	164,2
	<b>UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>6.295.030</b>	<b>32,6</b>	<b>6.886.409</b>	<b>32,1</b>	<b>6.929.126</b>	<b>32,5</b>	<b>100,6</b>
	<b>UKUPNO PREMIJA</b>	<b>19.299.768</b>	<b>100,0</b>	<b>21.448.274</b>	<b>100,0</b>	<b>21.332.101</b>	<b>100,0</b>	<b>99,5</b>

Izvor: Izveštaji filijala društava iz FBiH

U strukturi premije filijala društava za osiguranje iz FBiH, koja je obračunata na tržištu osiguranja Republike Srpske, neživotna osiguranja čine 67,5% ukupne premije, dok se na životna osiguranja odnosi 32,5% ukupne premije.

U nastavku ovog izvještaja korišćiće se isključivo podaci i pokazatelji o društvima za osiguranje iz Republike Srpske, a koji proizilaze iz poslovanja društava i u Republici Srpskoj i FBiH.

## 2.4. Struktura portfelja

U sljedećoj tabeli je predstavljena struktura obračunate premije prema vrstama osiguranja, s tim da se kategorija „ostalo“, odnosi na 13 grupa neživotnih osiguranja, koje u ukupnoj premiji pojedinačno učestvuju do jednog procenta.

Tabela 11: Obračunata premija prema vrstama osiguranja

(u KM)

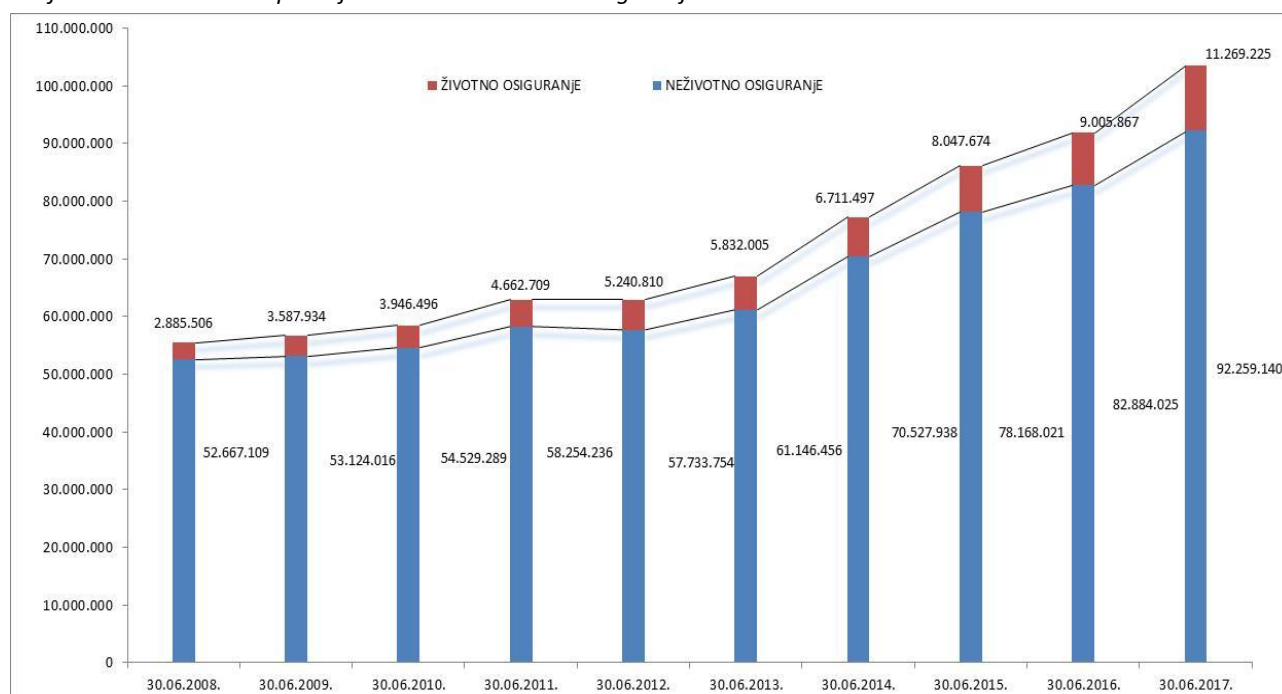
Vrsta osiguranja	Obračunata premija						Indeks 2017/16
	30.06.2015.		30.06.2016.		30.06.2017.		
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Osiguranje nezgode	5.330.653	6,2	5.793.335	6,3	7.020.116	6,8	121,2
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih	4.952.422	5,7	5.087.853	5,5	5.856.780	5,7	115,1
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	3.596.288	4,2	3.914.126	4,3	4.757.819	4,6	121,6
Osiguranje ostalih šteta na imovini	10.432.217	12,1	5.821.038	6,3	5.957.410	5,8	102,3
Osiguranje od odgovornosti za m/v	51.755.479	60,0	59.876.092	65,2	65.351.951	63,1	109,1
Ostalo	2.100.962	2,4	2.391.582	2,6	3.315.065	3,2	138,6
<b>Ukupno neživotna osiguranja</b>	<b>78.168.021</b>	<b>90,7</b>	<b>82.884.025</b>	<b>90,2</b>	<b>92.259.140</b>	<b>89,1</b>	<b>111,3</b>
<b>Životno osiguranje</b>	<b>8.047.674</b>	<b>9,3</b>	<b>9.005.867</b>	<b>9,8</b>	<b>11.269.225</b>	<b>10,9</b>	<b>125,1</b>
<b>Ukupno</b>	<b>86.215.695</b>	<b>100,0</b>	<b>91.889.892</b>	<b>100,0</b>	<b>103.528.366</b>	<b>100,0</b>	<b>112,7</b>

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Od ukupno obračunate premije, na premiju neživotnih osiguranja odnosilo se 92.259.140 KM ili 89,1%, a na premiju životnih osiguranja 11.269.225 KM ili 10,9%. Ostvareni rast obračunate premije osiguranja u vrstama: osiguranje nezgode, osiguranje od požara i prirodnih sila, životnog osiguranja i kod grupe neživotnih osiguranja označene pod „ostalo“ predstavlja pozitivnu promjenu. Međutim, ovaj rast zbog niskog učešća premija ovih vrsta osiguranja u ukupnoj premiji nije imao uticaj na strukturu portfelja osiguranja.

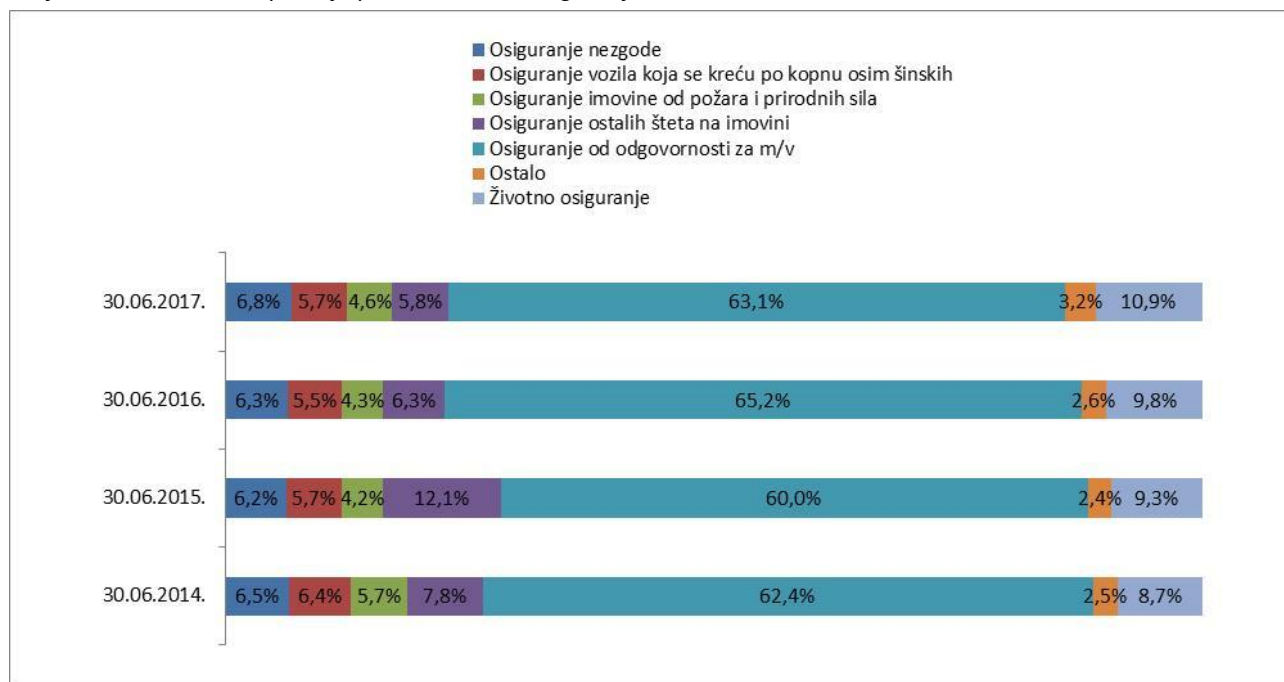
U nastavku se daju grafičke ilustracije strukture bruto premije društava za osiguranja iz Republike Srpske.

Grafikon 2: Obračunata premija životnih i neživotnih osiguranja



Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Grafikon 3: Obračunata premija prema vrstama osiguranja



Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

U narednoj tabeli nalaze se podaci o učešću obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji.

Tabela 12: Udio obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji

Vrsta osiguranja	(u KM)						
	30.06.2015.	%	30.06.2016.	%	30.06.2017.	%	Indeks 2017/16
Obavezno	57.091.930	66,2	65.674.257	71,5	72.382.227	69,9	110,2
Neobavezno	29.123.765	33,8	26.215.635	28,5	31.146.139	30,1	118,8
<b>UKUPNO</b>	<b>86.215.695</b>	<b>100,0</b>	<b>91.889.892</b>	<b>100,0</b>	<b>103.528.366</b>	<b>100,0</b>	<b>112,7</b>

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

U prvoj polovini 2017. godine došlo je do manjeg smanjenja učešća obaveznih, odnosno manjeg povećanja učešća neobaveznih osiguranja u ukupnoj premiji. Ostvarena je veća stopa rasta obračunate premije u vrstama neobaveznih osiguranja, što predstavlja pozitivnu promjenu u odnosu na isti period prethodne godine.

### 3. BILANSNA STRUKTURA

Na osnovu dostavljenih finansijskih izvještaja društava za osiguranje iz Republike Srpske, za period 01.01. do 30.06.2017. godine, u nastavku se daje uporedni prikaz i analiza osnovnih bilansnih pozicija.

#### 3.1. Bilans stanja

U sljedećoj tabeli se daje skraćena šema zbirnog bilansa stanja za sva društva za osiguranje<sup>2</sup>:

Tabela 13: Aktiva- ukupno za sva društva za osiguranje

(u KM)

A K T I V A	31.12.2016. godina		30.06.2017. godina		Indeks 2017/16
	Iznos	%	Iznos	%	
<b>A. STALNA IMOVINA (I+II+III+IV)</b>	<b>259.214.863</b>	<b>64,7</b>	<b>298.966.909</b>	<b>71,0</b>	<b>115,3</b>
I Nematerijalna sredstva	1.368.854	0,3	1.185.359	0,3	86,6
II Nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja, oprema i ostala osnovna sredstva (1+2+3)	93.347.941	23,3	95.128.720	22,6	101,9
1. Zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema	34.084.773	8,5	35.031.178	8,3	102,8
2. Investicione nekretnine	56.134.970	14,0	56.508.303	13,4	100,7
3. Osnovna sredstva u pripremi i ostala osnovna sredstva	3.128.197	0,8	3.589.239	0,9	114,7
III Dugoročni finansijski plasmani (1+2)	164.443.420	41,1	202.640.880	48,1	123,2
1. Učešće u kapitalu zavisnih, pridruženih i ostalih pravnih lica	2.199.255	0,5	2.697.255	0,6	122,6
2. Dugoročni finansijski plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima, dugoročni finansijski plasmani u zemlji i inostranstvu, finansijska sredstva koja se drže do roka dospeljeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i ostali dugoročni finansijski plasmani	162.244.165	40,5	199.943.625	47,5	123,2
IV Odložena poreska sredstva	54.649	0,0	11.951	0,0	21,9
<b>B. TEKUĆA IMOVINA (I+II+III+IV)</b>	<b>141.212.611</b>	<b>35,3</b>	<b>122.231.991</b>	<b>29,0</b>	<b>86,6</b>
I Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	517.298	0,1	1.362.563	0,3	263,4
II Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	111.630.545	27,9	91.177.629	21,6	81,7
1. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	10.893.940	2,7	13.961.472	3,3	128,2
2. Potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja	8.824.924	2,2	7.666.156	1,8	86,9
3. Kratkoročni finansijski plasmani	65.554.135	16,4	52.729.373	12,5	80,4
4. Gotovina	26.357.545	6,6	16.820.628	4,0	63,8
III Aktivna vremenska razgraničenja	28.878.822	7,2	29.553.026	7,0	102,3
IV - Odložena poreska sredstva	185.947	0,0	138.772	0,0	74,6
<b>POSLOVNA AKTIVA (A+B)</b>	<b>400.427.475</b>	<b>100,0</b>	<b>421.198.900</b>	<b>100,0</b>	<b>105,2</b>
<b>VANBILANSNA AKTIVA</b>	<b>5.784.262</b>		<b>4.873.790</b>		<b>84,3</b>
<b>UKUPNA AKTIVA</b>	<b>406.211.737</b>		<b>426.072.690</b>		<b>104,9</b>

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz Republike Srpske

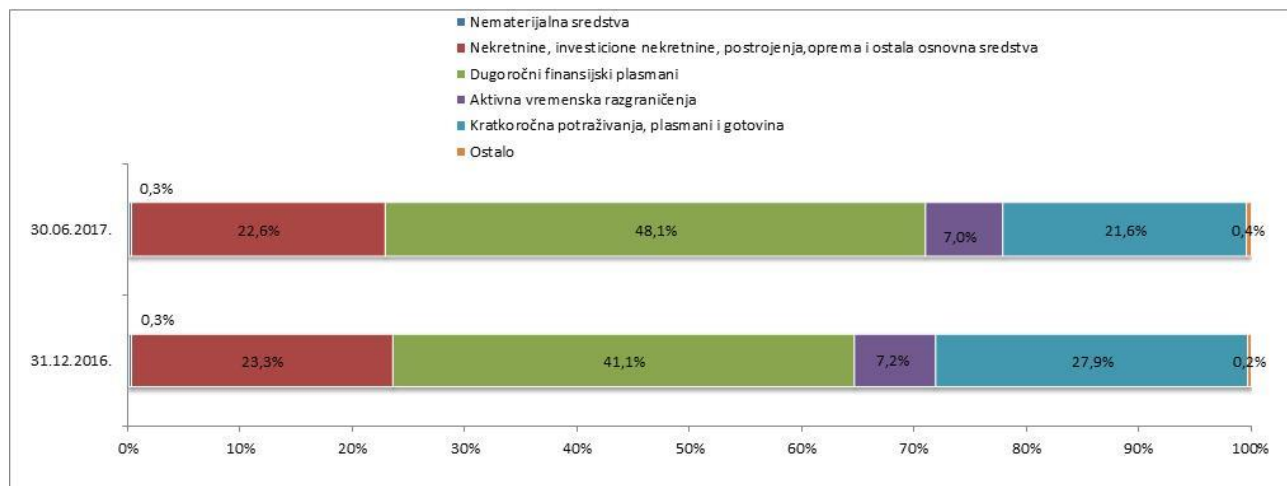
Vrijednost poslovne aktive i pasive društava za osiguranje iz Republike Srpske, sa stanjem na dan 30.06.2017. godine, iznosila je 421.198.900 KM i u odnosu na dan 31.12.2016. godine veća je za 5,2%.

U narednom grafičkom prikazu je predstavljena struktura poslovne aktive.

<sup>2</sup> Napomena: Prema Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/16) u Bilans stanja u kolonu – Iznos na dan bilansa prethodne godine unosi se početno stanje tekućeg perioda.



Grafikon 4: Struktura poslovne aktive društava za osiguranje



Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz Republike Srpske

Strukturu poslovne aktive čine stalna imovina sa učešćem od 71,0% i tekuća imovina sa učešćem od 29,0%, pri čemu je, u odnosu na prethodni izvještajni period povećano učešće stalne imovine sa 64,7% na 71,0%, a smanjeno učešće tekuće imovine sa 35,3% na 29,0%.

Stalna imovina je povećana za 15,3%, a u okviru koje je povećan iznos na stavkama nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja, oprema i ostala osnovna sredstva za 1,9% i dugoročni finansijski plasmana za 23,2%. U okviru dugoročnih finansijskih plasmana povećano je učešće u kapitalu zavisnih, pridruženih i ostalih pravnih lica za 22,6%, koje se odnosi na ulaganje jednog društva za osiguranje u osnivanje mikrokreditnog društva. Dugoročni finansijski plasmani u zemlji su povećani za 30,8%, a finansijska sredstva raspoloživa za prodaju za 23,9%, kao rezultat promjena u strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda.

U okviru stalne imovine, nematerijalna sredstva smanjena su za 13,4%, a odložena poreska sredstva za 78,1%. Međutim, ovo smanjenje nije materijalno značajno, jer je učešće ovih stavki u poslovnoj aktivi svega 0,3%.

Tekuća imovina se smanjila za 13,4%, zbog smanjenja u okviru stavke kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina, odnosno smanjenja na stavkama: potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja za 13,1%, kratkoročni finansijski plasmani za 19,6% i gotovina za 36,2%. Na smanjenje iznosa potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja uticalo je smanjenje potraživanja po osnovu regresa i ispravke vrijednosti potraživanja kod jednog društva za osiguranje, dok je iznos kratkoročnih finansijskih plasmana smanjen zbog pretvaranja kratkoročnih u dugoročne finansijske plasmane kod dva društva za osiguranje.

Ulaganje novčanih sredstava obezbijeđenih emisijom akcija, a koja zbog problema u procesu upravljanja kod jednog društva nisu uložena u prethodnom periodu, te promjene u strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi uticalo je na smanjenje iznosa gotovine.

U okviru tekuće imovine, nominalno posmatrano, najveći rast je zabilježen kod potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci, a odnose se na potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja, što je u skladu sa rastom obračunate premije.

Povećanje je zabilježeno u okviru stavke zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji, te stavke aktivna vremenska razgraničenja, dok su odložena poreska sredstva smanjena za 25,4%, pri čemu se ističe da ove stavke zajedno učestvuju u ukupnoj aktivi tek sa 7,3%, i da njihove promjene nisu od značaja za sposobnost društava za izmirenje obaveza iz ugovora o osiguranju.

Vanbilansna aktiva, odnosno pasiva, je u odnosu na prethodni izvještajni period smanjena za 15,7%, usljed smanjenja potencijalnih obaveza po osnovu datih garancija za obezbjeđenje izvršenja obaveza trećih lica kod dva društva za osiguranje. Dio ove pozicije odnosi se na državnu imovinu (građevinske objekte koje koristi društvo za osiguranje Wiener osiguranje a.d) i na otpisana potraživanja jednog društva za osiguranje, gdje nije bilo promjena.

U narednom pregledu je dat uporedni prikaz agregatnih pozicija pasive bilansa stanja kako slijedi:

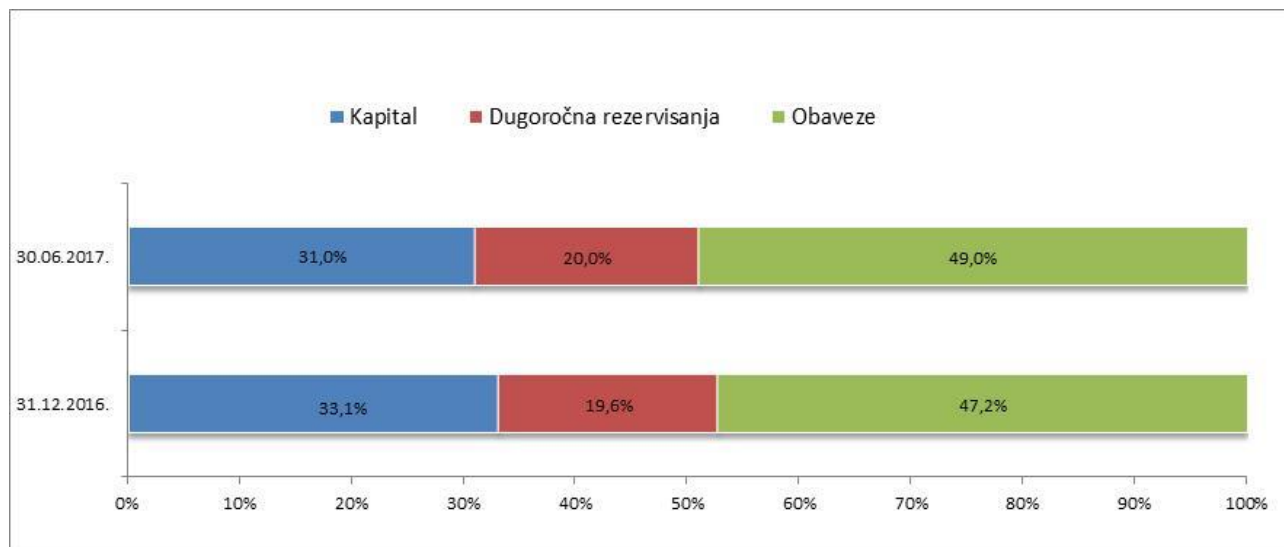
Tabela 14: Pasiva ukupno za sva društva za osiguranje

PASIVA	31.12.2016. godina		30.06.2017. godina		Indeks 2017/16
	Iznos	%	Iznos	%	
<b>A. KAPITAL</b>	<b>132.711.391</b>	<b>33,1</b>	<b>130.472.550</b>	<b>31,0</b>	<b>98,3</b>
1. Osnovni kapital	105.741.092	26,4	105.741.092	25,1	100,0
2. Emisiona premija	3.185.700	0,8	3.185.700	0,8	100,0
3. Emisioni gubitak	4.073.025	1,0	4.045.946	1,0	99,3
4. Rezerve iz dobitka	5.961.666	1,5	6.136.623	1,5	102,9
5. Revalorizacione rezerve	3.829.035	1,0	3.790.195	0,9	99,0
6. Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	3.237.694	0,8	4.294.695	1,0	132,6
7. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstva raspoloživih za prodaju	1.604.785	0,4	1.583.462	0,4	98,7
8. Neraspoređeni dobitak (9+10)	28.660.159	7,2	26.011.601	6,2	90,8
9. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	5.850.973	1,5	11.231.668	2,7	192,0
10. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	22.809.186	5,7	14.779.933	3,5	64,8
11. Gubitak do visine kapitala (12+13)	12.226.145	3,1	13.057.948	3,1	106,8
12. Gubitak ranijih godina	4.309.320	1,1	12.226.145	2,9	283,7
13. Gubitak tekuće godine	7.916.825	2,0	831.803	0,2	10,5
<b>B. DUGOROČNA REZERVISANJA</b>	<b>78.578.911</b>	<b>19,6</b>	<b>84.296.307</b>	<b>20,0</b>	<b>107,3</b>
<b>V. OBAVEZE (1+2)</b>	<b>189.137.173</b>	<b>47,2</b>	<b>206.430.043</b>	<b>49,0</b>	<b>109,1</b>
1. Dugoročne obaveze	48.133	0,0	62.615	0,0	130,1
2. Kratkoročne obaveze i PVR	189.089.040	47,2	206.367.428	49,0	109,1
2.1. Prenosna premija ŽO	4.972.987	1,2	4.613.310	1,1	92,8
2.2. Prenosna premija NŽO	91.828.622	22,9	99.515.042	23,6	108,4
2.3. Rezervisane štete ŽO	584.495	0,1	583.257	0,1	99,8
2.4. Rezervisane štete NŽO	64.683.352	16,2	66.084.006	15,7	102,2
2.5. Druga pasivna razgraničenja	4.371.574	1,1	3.784.694	0,9	86,6
2.6. Ostale kratkoročne obaveze	22.648.009	5,7	31.787.119	7,5	140,4
<b>G. POSLOVNA PASIVA</b>	<b>400.427.475</b>	<b>100,0</b>	<b>421.198.900</b>	<b>100,0</b>	<b>105,2</b>
<b>D. VANBILANSNA PASIVA</b>	<b>5.784.262</b>		<b>4.873.790</b>		<b>84,3</b>
<b>Đ. UKUPNA PASIVA</b>	<b>406.211.737</b>		<b>426.072.690</b>		<b>104,9</b>

Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranje iz Republike Srpske

U narednom grafičkom prikazu je predstavljena struktura poslovne pasive:

Grafikon 5: Struktura poslovne pasive društava za osiguranje



Izvor: Bilansi stanja društava za osiguranja iz Republike Srpske

Strukturu poslovne pasive, sa stanjem na dan 30.06.2017. godine, čine obaveze sa 49,0%, kapital sa 31,0% i dugoročna rezervisanja sa 20,0%.

Tehničke rezerve životnih i neživotnih osiguranja učestvuju sa 40,5% u poslovnoj pasivi, matematička rezerva i rezervisanja za učešće u dobitku kod životnih osiguranja sa 19,5%, a kapital sa 31%, odnosno ove stavke ukupno učestvuju sa 91% u poslovnoj pasivi. Njihovo učešće i međusobni odnos je u skladu sa osnovnom djelatnosti i strukturom portfelja društava za osiguranje.

Na poziciji kapital zabilježeno je smanjenje od 1,7% u odnosu na prethodni izvještajni period, u okviru koje su smanjeni: emisioni gubitak, revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju. Međutim, smanjenje ovih stavki pojedinačno nije materijalno značajno. Neraspoređeni dobitak smanjen je za 9,2%, u okviru kojeg je došlo do povećanja neraspoređenog dobitka ranijih godina za 92% i smanjenja neraspoređenog dobitka tekuće godine za 35,2%.

Sa druge strane, povećali su se nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju za 32,6%, usljed promjene cijena obveznica na tržištu hartija od vrijednosti. Stavka gubitak do visine kapitala povećana je za 6,8%, a u okviru koje je gubitak ranijih godina povećan za 2,8 puta, dok je gubitak tekuće godine smanjen za 89,5%. Promjene u okviru stavki gubitak do visine kapitala ranijih i gubitak do visine kapitala tekuće godine, proizilaze iz okolnosti da je, u ovom izvještajnom periodu, gubitak tekuće godine značajno smanjen. Na povećanje gubitka do visine kapitala uticao je gubitak jednog društva za osiguranje.

Na poziciji dugoročna rezervisanja zabilježen je porast od 7,3% u odnosu na prethodni izvještajni period. U okviru ove pozicije došlo je do povećanja matematičke rezerve za 9,7% i rezervisanja za učešće u dobitku za 4,4%, a što je u skladu sa starosnom strukturom portfelja životnog osiguranja i predstavlja nastavak pozitivnog trenda.

Ukupne obaveze su, u odnosu na prethodni izvještajni period, povećane za 9,1%, i to zbog povećanja kratkoročnih obaveza. Učešće dugoročnih obaveza u ukupnim obavezama je tek 0,03%, pa njihovo povećanje od 30,1% nije imalo značajan uticaj na povećanje ukupnih obaveza. U strukturi kratkoročnih obaveza, tehničke rezerve učestvuju sa 82,8%. Promjene u okviru stavki rezervisane štete i prenosna premija (tehničke rezerve) proizilaze iz promjena u portfelju osiguranja i realizacije osiguranih rizika. Na

povećanje ostalih kratkoročnih obaveza, materijalno značajan uticaj je imalo povećanje obaveza za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze kod tri društva za osiguranje, i to zbog porasta obaveze za dividendu.

### 3.2. Bilans uspjeha

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled stavki bilansa uspjeha na nivou sektora za prvo polugodište 2016. i 2017. godine.

Tabela 15: Bilans uspjeha ukupno za sva društva za osiguranje

POZICIJA	30.06.2016.	%	30.06.2017.	%	Indeks 2017/16
	Iznos		Iznos		
(u KM)					
<b>A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI</b>					
I - Poslovni prihodi (1+2+3+4+5+6)	100.096.150	93,3	106.495.172	91,5	106,4
1. Prihodi od premija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	9.921.745		11.851.470		119,4
2. Prihodi od premija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	77.149.697		84.683.075		109,8
3. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	3.701.125		1.750.355		47,3
4. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	3.762.759		3.028.139		80,5
5. Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	220.931		153.241		69,4
6. Drugi poslovni prihodi	5.339.894		5.028.892		94,2
II - Poslovni rashodi (1+2)	96.942.726	92,9	94.889.972	94,4	97,9
1. Funkcionalni rashodi (1.1.+1.2.+1.3.)	52.338.173		52.785.888		100,9
1.1. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	7.019.770		8.733.412		124,4
1.2. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	4.011.159		4.191.070		104,5
1.3. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	41.307.244		39.861.406		96,5
2. Troškovi sprovođenja osiguranja	44.604.554		42.104.084		94,4
<b>III - Poslovni dobitak/gubitak (I-II)</b>	<b>3.153.424</b>		<b>11.605.200</b>		368,0
<b>B. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI</b>					
I - Finansijski prihodi	4.755.040	4,4	5.236.767	4,5	110,1
II - Finansijski rashodi	283.781	0,3	598.993	0,6	211,1
<b>III - Finansijski dobitak/gubitak (I-II)</b>	<b>4.471.259</b>		<b>4.637.774</b>		103,7
<b>AB - Dobitak/gubitak redovne aktivnosti (AIII+BIII)</b>	<b>7.624.683</b>		<b>16.242.974</b>		213,0
<b>V. OSTALI PRIHODI I RASHODI</b>					
I - Ostali prihodi	2.330.722	2,2	3.351.662	2,9	143,8
II - Ostali rashodi	5.539.277	5,3	4.652.077	4,6	84,0
<b>III - Dobitak/gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (I-II)</b>	<b>-3.208.555</b>		<b>-1.300.415</b>		40,5
<b>G. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE</b>					
I - Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	30.818	0,0	334.099	0,3	1084,1
II - Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	577.742	0,6	256.483	0,3	44,4
<b>III - Dobitak/gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine (I-II)</b>	<b>-546.924</b>		<b>77.616</b>		
<b>D. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA</b>	31.733	0,0	2.992	0,0	9,4

P O Z I C I J A	30.06.2016.	%	30.06.2017.	%	Indeks 2017/16
	Iznos		Iznos		
<b>D I- RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA</b>	87.911	0,1	89.719	0,1	102,1
<b>Đ. DOBITAK /GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AB+VIII+GIII+D-DI)</b>	<b>3.813.026</b>		<b>14.933.448</b>		391,6
<b>E. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT -Poreski rashodi perioda</b>	822.430		985.317		119,8
<b>Ž - ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA</b>					
<b>Z. NETO DOBITAK /NETO GUBITAK PERIODA (Đ-E-Ž)=(Z 1-Z 2)</b>	<b>2.990.596</b>		<b>13.948.131</b>		466,4
1. Neto dobitak tekuće godine	13.231.067		14.779.934		111,7
2. Neto gubitak tekuće godine	10.240.471		831.803		8,1
<b>I. OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU</b>					
I - Dobici utvrđeni direktno u kapitalu			964.874	0,8	
II - Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	992.961	1,0	29.403	0,0	3,0
III - Porez na dobitak koji se odnosi na ostale dobitke i gubitke	63.310	0,1	55.488	0,1	87,6
<b>J. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (Z+II-III±III)</b>	<b>2.060.945</b>		<b>14.828.114</b>		719,5
<b>K. UKUPNI PRIHODI I DOBICI (AI+BI+VI+GI+D+II)</b>	<b>107.244.464</b>	<b>100,0</b>	<b>116.385.566</b>	<b>100,0</b>	<b>108,5</b>
<b>L. UKUPNI RASHODI I GUBICI (AII+BII+VII+GII+DI+E+III±III+Ž)</b>	<b>104.361.089</b>	<b>100,0</b>	<b>100.572.135</b>	<b>100,0</b>	<b>96,4</b>
<b>Lj. UKUPAN BRUTO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (K-L)</b>	<b>2.883.375</b>		<b>15.813.431</b>		<b>548,4</b>
<b>M. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT (E)</b>	<b>822.430</b>		<b>985.317</b>		<b>119,8</b>
<b>N. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (Lj-M)=J</b>	<b>2.060.945</b>		<b>14.828.114</b>		<b>719,5</b>

Izvori: finansijski izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Ukupni prihodi, uključujući i dobitke utvrđene direktno u kapitalu, u prvoj polovini 2017. godine, iznosili su 116.385.566 KM i veći su za 8,5%.

Poslovni prihodi učestvuju sa 91,5% u ukupnim prihodima i veći su za 6,4% u odnosu na isti period prethodne godine. U okviru poslovnih prihoda došlo je do povećanja prihoda od premija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja za 19,4% i neživotnih osiguranja za 9,8%. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja su smanjeni za 52,7%, zbog smanjenog učešća reosiguravača u naknadi šteta neživotnih osiguranja kod jednog društva. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja, prihodi od povrata poreskih i drugih dadžbina i prihodi od premija subvencija, dotacija i drugi poslovni prihodi zajedno učestvuju sa manje od 8% u poslovnim prihodima.

Finansijski prihodi čine 4,5% ukupnih prihoda i veći su za 10,1%. Ostali prihodi učestvuju u ukupnim prihodima sa 2,9%, povećani su za 43,8%, a na njihovo povećanje je najznačajniji uticaj imala naplata otpisanih potraživanja kod jednog društva za osiguranje.

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine i prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina zajedno čine 0,3% ukupnih prihoda.

Dobici utvrđeni direktno u kapitalu su evidentirani kod četiri društva za osiguranje, a odnose se na dobitke po osnovu promjene fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju.

Ukupni rashodi, uključujući i gubitke utvrđene direktno u kapitalu, iznosili su 100.572.135 KM i manji su za 3,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

Poslovni rashodi učestvuju sa 94,4% u ukupnim rashodima i manji su za 2,1%. Funkcionalni rashodi čine 55,6% poslovnih rashoda, a u okviru kojih su povećani rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne

doprinosi za 24,4% i naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja za 4,5%, dok su se naknade za štete i ostale naknade neživotnih osiguranja smanjile za 3,5%. Troškovi sprovođenja osiguranja su se smanjili za 5,6%, a u okviru kojih su troškovi amortizacije i rezervisanja smanjeni za 82,7%.

Ostali rashodi su smanjeni za 16%, a na šta je značajan uticaj imala ispravka vrijednosti potraživanja kod jednog društva za osiguranje.

U strukturi ukupnih rashoda finansijski rashodi učestvuju sa 0,6%, rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine sa 0,3%, rashodi po osnovu promjene računovostvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina sa 0,1%. Gubici utvrđeni direktno u kapitalu su smanjeni za 97%, ali njihovo učešće u ukupnim rashodima je manje od 0,1%, te ne predstavljaju materijalno značajnu stavku.

Poslovni dobitak je iznosio 11.605.200 KM i veći je za 3,6 puta u odnosu na isti period prethodne godine, dok je dobitak iz redovne aktivnosti (kada se uključe finansijski prihodi i rashodi) iznosio 16.242.974 KM i veći je za 2 puta. Iz osnovne djelatnosti društava za osiguranje ostvareno je 85,9% dobitka sektora.

Neto rezultat perioda, na nivou sektora je dobitak u iznosu od 13.948.131 KM. Trinaest društava za osiguranje je ostvarilo neto dobitak u iznosu od 14.779.934 KM, dok je jedno društvo ostvarilo neto gubitak u iznosu od 831.803 KM.

Ukupan neto rezultat na nivou sektora, dobijen kao razlika ukupnih prihoda, dobitaka utvrđenih direktno u kapitalu, sa jedne strane, i ukupnih rashoda, gubitaka utvrđenih direktno u kapitalu i tekućeg i odloženog poreza na dobit, sa druge strane, je dobitak u iznosu od 14.828.114 KM.

## 4. FINANSIJSKI I TEHNIČKI POKAZATELJI STANJA U SEKTORU

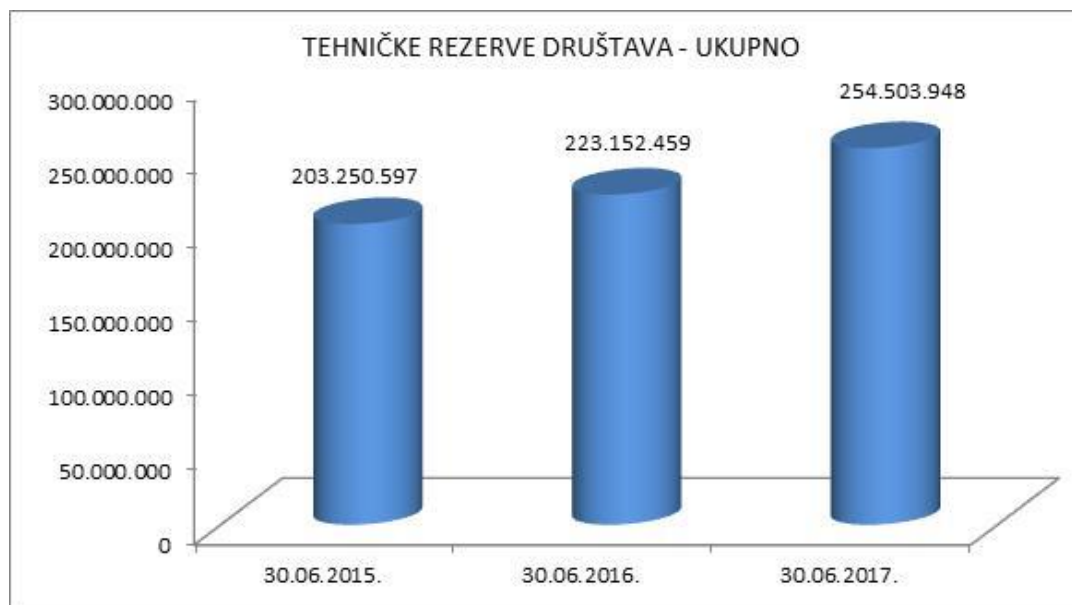
### 4.1. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive

#### 4.1.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve

Aktuarski zasnovan obračun tehničkih rezervi je osnovni preduslov za održavanje solventnosti društava za osiguranje, čime se doprinosi boljoj zaštiti interesa osiguranika i trećih oštećenih lica, kao i jačanju povjerenja u sektor osiguranja. Pravila obračuna tehničkih rezervi propisana su podzakonskim aktima Agencije, a njihova adekvatna primjena predmet je kontrole, kako ovlašćenih aktuara, tako i Agencije, kroz obavezne izvještaje koje društva dostavljaju periodično i kroz neposredne kontrole.

U narednom grafikonu prikazani su iznosi obračunatih tehničkih rezervi na nivou sektora.

Grafikon 6: Obračunate tehničke rezerve na nivou sektora



Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Sa stanjem na dan 30.06.2017. godine, iznos obračunatih tehničkih rezervi na nivou sektora je veći za 14%, u odnosu na stanje na dan 30.06.2016. godine.

Radi održavanja finansijske sposobnosti izvršavanja obaveza po osnovu isplate štete i naknada iz ugovora o osiguranju, društvo za osiguranje je dužno da sredstva za pokriće tehničkih rezervi ulaže u propisane oblike sredstava, uz primjenu principa sigurnosti, profitabilnosti, te vodeći računa o disperziji ulaganja.

S obzirom da se primjenjuju različiti uslovi i ograničenja ulaganja kod životnog i neživotnog osiguranja, u nastavku se daje odvojena analiza ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi.

#### 4.1.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za neživotno osiguranje

Obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja na nivou sektora, prikazane su u narednom grafikonu.

Grafikon 7: Obračunate tehničke rezerve društava za neživotno osiguranje

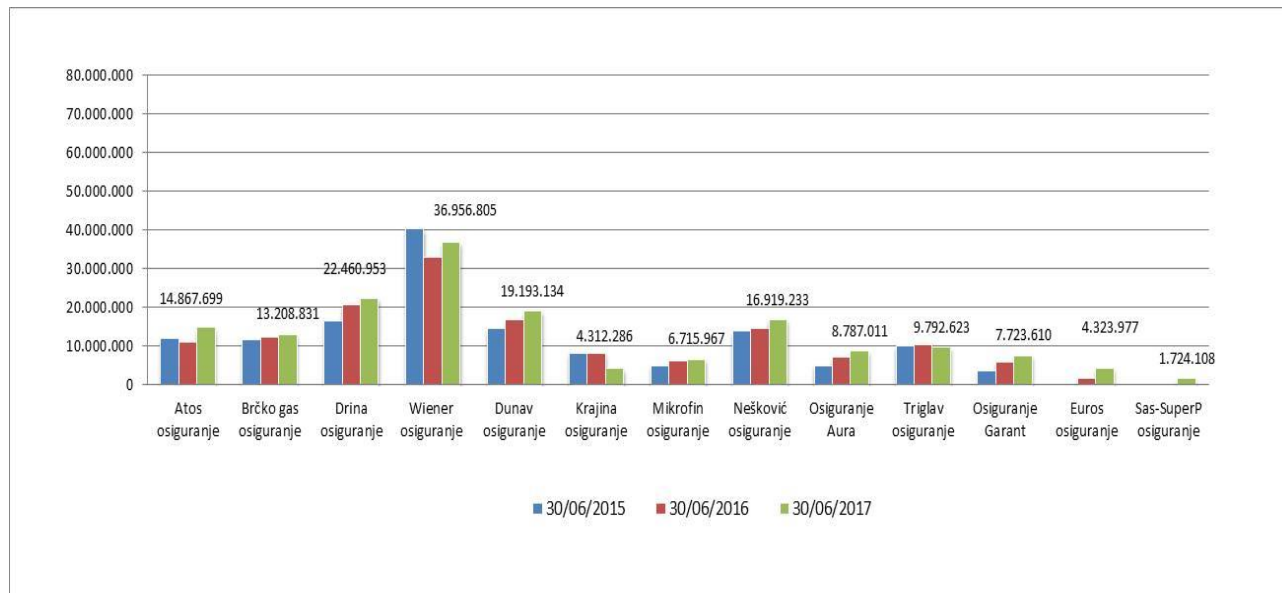


Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Iznos obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, sa stanjem na 30.06.2017. godine, veći je za 12%, u odnosu na 30.06.2016. godine.

U narednom grafikonu prikazan je iznos obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja za sva društva za osiguranje koja obavljaju poslove neživotnog osiguranja.

Grafikon 8: Pregled obračunatih tehničkih rezervi neživotnih osiguranja po društvima



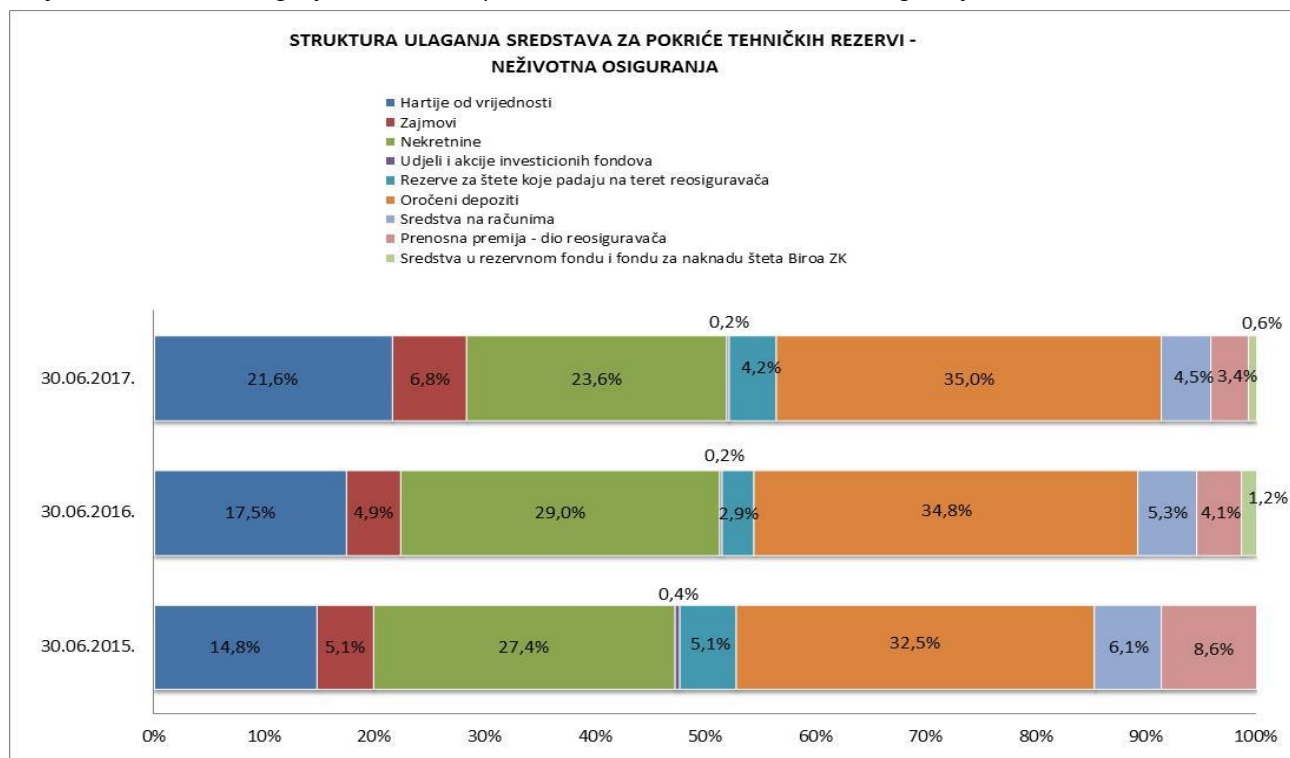
Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

U odnosu na isti period prethodne godine, kod dva društva za osiguranje došlo je do smanjenja obračunatih tehnički rezervi. Kod jednog društva za osiguranje smanjenje je materijalno značajno i uzrokovano je, smanjenjem prenosne premije, jer je smanjena i premija, dok kod drugog društva za osiguranje smanjenje tehničkih rezervi nema materijalnu značajnost.



U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.

Grafikon 9: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja



Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

U strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja dominiraju oročeni depoziti i nekretnine. Ulaganja u hartije od vrijednosti, prvenstveno državne obveznice, bilježe kontinuiran rast, i sa stanjem na dan 30.06.2017. godine, iznosila su 21,6% ukupnih ulaganja koja služe za pokriće tehničkih rezervi neživotnih ulaganja.

U pogledu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, treba istaći da je prisutan rizik realnosti procjene vrijednosti nekretnina (u smislu prodajne cijene i vremena utrživosti).

Kod svih društava koja se bave neživotnim osiguranjima obezbijeđena je usklađenost sa propisanim zahtjevima pokrića tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.

#### 4.1.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za životno osiguranje

Tehničke rezerve životnog osiguranja, kao što se vidi iz narednog grafikona, karakteriše dinamičan rast.

Grafikon 10: Obračunate tehničke rezerve životnog osiguranja



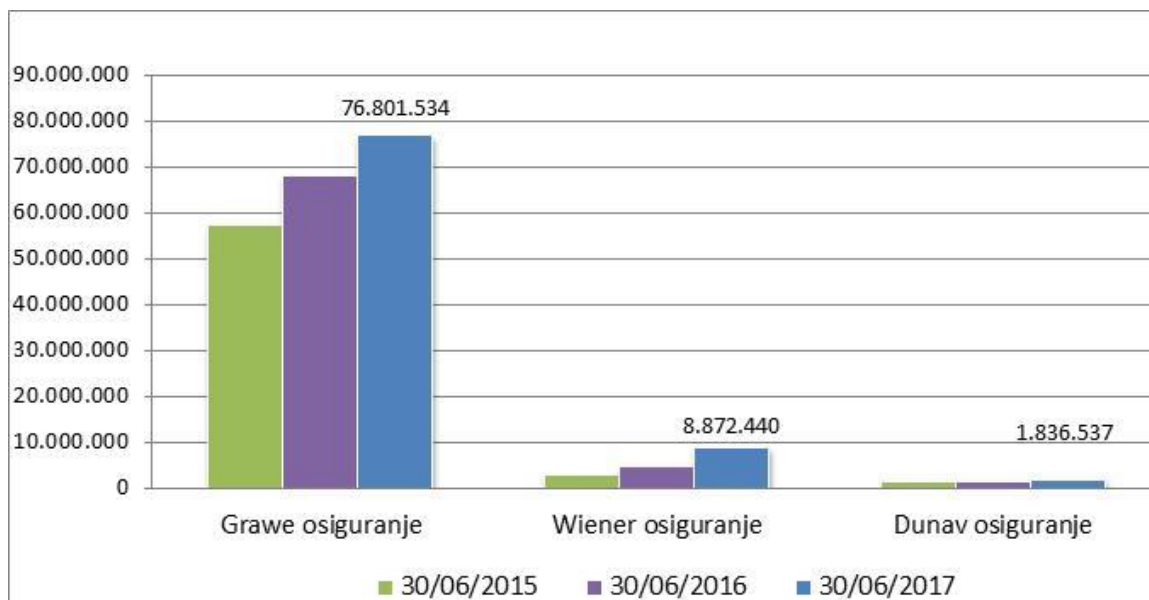
Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Iznos obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja, sa stanjem na 30.06.2017. godine, veći je za 18,3%, u odnosu na 30.06.2016. godine.

Rast obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja je stabilan i u skladu je sa rastom i starosnom strukturom portfelja životnih osiguranja.

U narednom grafikonu prikazane su obračunate tehničke rezerve životnih osiguranja, po društvima za osiguranje koja obavljaju poslove životnog osiguranja.

Grafikon 11: Pregled obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja po društvima

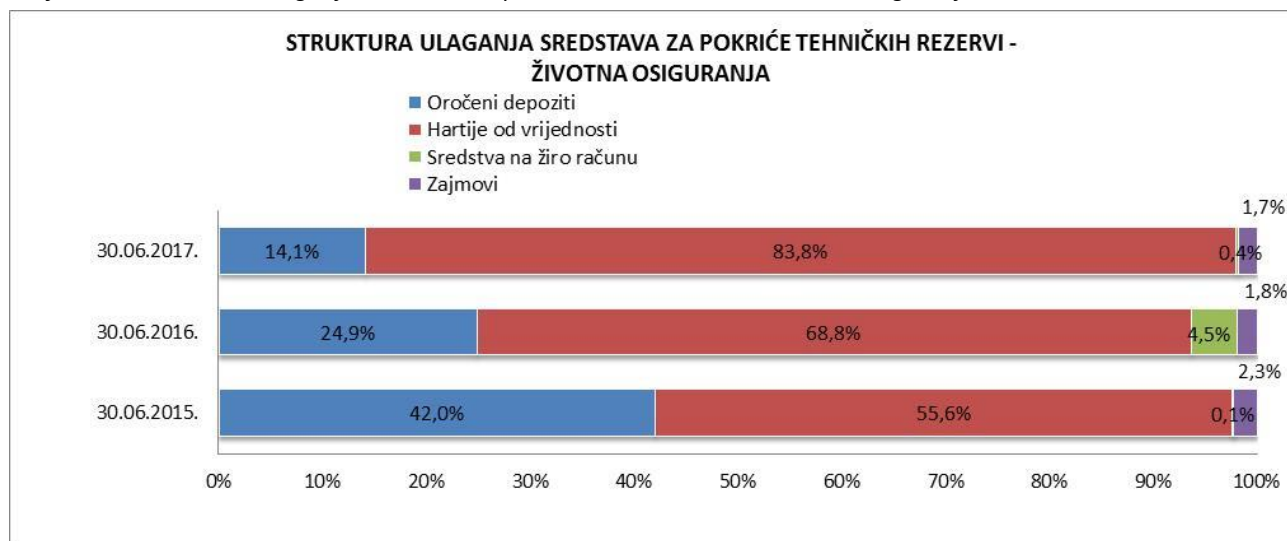


Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Razlika u iznosu obračunatih tehničkih rezervi životnih osiguranja između pojedinačnih društava za osiguranje je srazmjerna učešću ovih društava u ukupnoj premiji životnih osiguranja i u skladu je sa razlikama u starosnoj strukturi portfelja.

U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.

Grafikon 12: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja



Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

U strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja najznačajnije učešće imaju hartije od vrijednosti domaćih emitenata i oročeni depoziti. U posmatranom periodu došlo je do povećanja učešća ulaganja u hartije od vrijednosti na teret oročenih depozita. Treba naglasiti da u okviru hartija od vrijednosti dominiraju državne obveznice.

Kod svih društava koja se bave životnim osiguranjima obezbijeđena je kvantitativna i kvalitativna usklađenost sa propisanim zahtjevima pokrića tehničkih rezervi životnih osiguranja.

#### 4.2. Pokazatelji o isplaćenim odštetama i drugim naknadama iz osiguranje

U nastavku se daju osnovni podaci u vezi sa rješavanjem i isplatom odšteta i drugih naknada po osnovu ugovora o osiguranju (u daljem tekstu: obaveze iz osiguranja).

Tabela 16: Iznos isplaćenih obaveza iz osiguranja po vrstama osiguranja

VRSTA OSIGURANJA	(u KM)		
	30.06.2015.	30.06.2016.	30.06.2017.
Osiguranje nezgode	2.431.503	2.198.346	2.087.381
Zdravstveno osiguranje	256.684	236.407	173.586
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	3.648.719	3.226.198	4.495.802
Osiguranje robe u prevozu	85.195	7.323	6.101
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	1.029.473	671.595	600.973
Osiguranje ostalih šteta na imovini	27.099.244	3.524.147	388.952
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	14.212.848	16.170.146	16.905.067
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	27.933	82.605	190.316
Osiguranje kredita	645	235	
Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	269.899	17.196	16.840
Osiguranje pomoći	1.653		937
<b>UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>49.063.796</b>	<b>26.134.198</b>	<b>24.865.954</b>

VRSTA OSIGURANJA	30.06.2015.	30.06.2016.	30.06.2017.
Životno osiguranje	2.438.792	3.080.805	3.433.183
Dodatna osiguranja uz osiguranje života	296.066	517.448	390.307
<b>UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>2.734.858</b>	<b>3.598.253</b>	<b>3.823.490</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>51.798.654</b>	<b>29.732.452</b>	<b>28.689.444</b>

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Ukupno isplaćene obaveze iz neživotnih osiguranja iznosile su 24.865.954 KM i manje su za 5%, u odnosu na isti period prethodne godine. Korisnicima životnog osiguranja, u ovom izvještajnom periodu, isplaćeno je 3.823.490 KM, što u odnosu na isti period 2016. godine predstavlja povećanje za 6,3%. Ovo povećanje je u skladu sa osnovnim karakteristikama i starosnom strukturom ugovora o životnom osiguranju društava za osiguranje iz Republike Srpske. Naime, shodno rastu broja ugovora o životnom osiguranju koji ističu, kontinuirano je prisutno i povećanje iznosa isplaćenih obaveza iz osiguranja života.

#### 4.2.1. Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja

U narednoj tabeli prikazani su pokazatelji efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za životna i neživotna osiguranja.

Tabela 17: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja

Opis	30.06.2015.	30.06.2016.	30.06.2017.
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima	66,9%	66,9%	68,9%
Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima	82,8%	83,1%	83,8%
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u neživotnim osiguranjima	94,3%	96,5%	96,7%
Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja u životnim osiguranjima	98,8%	98,9%	99,5%

Izvor: Izvještaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja predstavlja odnos broja ukupno riješenih i ukupno evidentiranih zahtjeva. Stopa isplate obaveza iz osiguranja predstavlja odnos broja ukupno isplaćenih i ukupno riješenih odštetnih zahtjeva. U posmatranom periodu nije bilo značajnijih promjena kod ovih pokazatelja.

U narednoj tabeli date su stope efikasnosti u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, po društvima za osiguranje.

Tabela 18: Efikasnost u rješavanju i isplati obaveza iz osiguranja za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila na 30.06.2017. godine

R.B.	Društvo za osiguranje	Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja	Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja
1.	Atos osiguranje A.D.	71,7%	99,3%
2.	D.D. Brčko-gas osiguranje	65,3%	100,0%
3.	Drina osiguranje A.D.	68,2%	100,0%
4.	Euros osiguranje A.D.	77,6%	99,5%
5.	Dunav osiguranje A.D.	54,3%	98,6%
6.	Wiener osiguranje A.D.	59,8%	92,2%

R.B.	Društvo za osiguranje	Stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja	Stopa efikasnosti u isplati obaveza iz osiguranja
7.	Krajina osiguranje A.D.	35,8%	72,8%
8.	Mikrofin osiguranje A.D.	80,9%	100,0%
9.	Nešković osiguranje A.D.	62,9%	97,8%
10.	Osiguranje Aura A.D.	76,3%	99,7%
11.	Osiguranje Garant D.D.	71,6%	99,7%
12.	SAS-SuperP osiguranje A.D.	93,5%	100,0%
13.	Triglav osiguranje A.D.	67,9%	94,4%
	<b>UKUPNO:</b>	<b>64,9%</b>	<b>97,3%</b>

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Potrebno je napomenuti da stopa efikasnosti u rješavanju obaveza iz osiguranja, zavisi i od objektivnih faktora na koje društvo za osiguranje nije u mogućnosti da utiče (npr. starosti portfelja društva za osiguranje, načina evidentiranja odštetnih zahtjeva, broja odštetnih zahtjeva u sudskom sporu i zahtjeva sa nepotpunom dokumentacijom i sl), te da bi bila mjerodavan pokazatelj potrebno je posmatrati zajedno sa ostalim pokazateljima.

#### 4.3. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

Racio šteta predstavlja odnos mjerodavnih šteta i mjerodavne premije, dok racio troškova predstavlja učešće troškova sprovođenja osiguranja u obračunatoj premiji. Kombinovani racio pokazuje rezultat poslovanja prije uključivanja rezultata od ulaganja, a računa se kao zbir racia troškova i racia šteta.

U narednom tabelarnom pregledu dati su racio šteta, racio troškova i kombinovani racio za neživotna osiguranja za sektor osiguranja.

Tabela 19: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio neživotnih osiguranja

O P I S	30.06.2016.	30.06.2017.
Racio šteta (%)	29,6	31,2
Racio troškova (%)	39,6	40,4
Kombinovani racio (%)	69,3	71,6

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Ukoliko je kombinovani racio manji od 100, razlika između 100 i kombinovanog racia predstavlja pozitivan rezultat iz poslova osiguranja, a ukoliko je kombinovani racio veći od 100, ta razlika predstavlja negativan rezultat iz poslova osiguranja.

Sa stanjem na 30.06.2017. godine, kombinovani racio je ispod 100, što znači da je ostvaren pozitivan rezultat iz poslova osiguranja.

#### 4.4. Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava

U narednom tabelarnom pregledu prikazana je rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitih sredstava na nivou sektora osiguranja.

Tabela 20: Pokazatelji rentabilnosti

Period	30.06.2016.	30.06.2017.
Povrat na uloženu imovinu (ROA) (%)	0,8	3,4
Povrat na uloženi vlastiti kapital (ROE) (%)	2,6	10,6

Izvor: Izveštaji društava za osiguranja iz Republike Srpske

Pokazatelj rentabilnosti imovine (ROA) računa se kao odnos neto rezultata obračunskog perioda i prosječne aktive, a predstavlja procenat prinosa na ukupnu aktivu. Na nivou sektora osiguranja ostaren je pozitivan prinos na aktivu od 3,4%.

Pokazatelj rentabilnosti vlastitih sredstava (ROE) predstavlja odnos između neto rezultata obračunskog perioda i prosječnog kapitala, a pokazuje koliki je povrat na uloženi vlastiti kapital. Na nivou sektora ukupna rentabilnost kapitala u izvještajnom periodu iznosila je 10,6%.

Oba pokazatelja bilježe značajno povećanje, u odnosu na isti period prethodne godine, jer je ostvaren veći neto rezultat u izvještajnom periodu.

#### 4.5. Ostali pokazatelji poslovanja

U narednom tabelarnom pregledu dati su ostali pokazatelji poslovanja sektora osiguranja.

Tabela 21: Ostali pokazatelji poslovanja društava za osiguranje

Period	30.06.2016.	30.06.2017.
Premija po zaposlenom (u KM)	59.980	71.007
Ukupan prihod po zaposlenom (u KM)	70.003	79.825
Dobit po zaposlenom (u KM)	1.952	9.567
Dobit/Ukupan prihod (%)	2,8	12,0
Racio solventnosti (%)	136,9	142,1
Opšta likvidnost (%)	4,0	3,8

Izvor: Izveštaji društava za osiguranje iz Republike Srpske

Svi pokazatelji, osim opšte likvidnosti, bilježe rast u izvještajnom periodu, u odnosu na isti period prethodne godine. Povećanje ostalih kratkoročnih obaveza (opisano u poglavlju 3.1.) nije se značajno odrazilo na opštu likvidnost. Naime, koeficijent opšte likvidnosti je veći od 1, a što odražava sposobnost izmirenja obaveza u rokovima dospjeća.